“Ömür boyu sürecek mutluluğun temeli bu kitapta saklı.”

DAVUT CAN

YOL ARKADAŞIMIZI SEÇERKEN

Hayat

YOL ARKADAŞIMIZI SEÇERKEN

Yol Arkadaşımızı Seçerken

Davut Can

Genel Yayın Yönetmeni: Hayati Bayrak
Yayın Koordinatörü: Erol Şahnacı
Editör: Recep Fatih Şafak
Sayfa Tasarımı: Burhan Maden
Kapak Tasarımı: Yunus Karaaslan

Hayat Yayınları: 820
Hayat Aile: 26

1. Baskı: İstanbul / Aralık 2025
ISBN: 978-605-151-608-0
Yayıncı Sertifika No: 75092

© 2025 Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizm. ve Tic. A.Ş.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

Baskı: Uzunist Dijital Matbaa
Sertifika No: 68922

HAYAT YAYIN GRUBU
Hayat Genç Hayat Hayat Çocuk

Molla Gürani Mahallesi Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3 Daire: 5
34093 Fındıkzade - Fatih / İstanbul Tel: (212) 613 11 00 | Gsm: (530) 259 80 96
www.hayatyayinlari.com | e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

DAVUT CAN

YOL ARKADAŞIMIZI SEÇERKEN

Hayat

Davut CAN

Eğitimci - Yazar

1973 yılında Mersin'de dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Mersin'de tamamladı. Trakya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Edebiyat Bölümü'nden mezun oldu. Yazar, edebiyat öğretmeni olarak görevine devam etmektedir.

Aldığı NLP kursları ile eğitim ve motivasyon sahasında kendini geliştiren yazar, kişisel gelişim-eğitim kitapları yazarak ve seminerler vererek tecrübelerinden diğer insanların da yararlanması için çalışıyor.

Kitapları:

Başarı Yolunda Gemileri Yakmak

Başarı Evde Başlar

Eğitim Evde Başlar

Mutluluk Bakış Açımızda

Eşim Haklıymış

Diyette Nefsin Eğitimi

Sonsuzluğa Uzanan Evlilik

Gençlerin Aklına Takılanlar

Yol Arkadaşımızı Seçerken

İletişim: davut.can.33@hotmail.com

İçindekiler

Giriş 7

Çığlığımı Duymayan Kalmasın 9

Yol Arkadaşımız 17

Ortak Değerler 23

Evlilikte "Aşk" mı "Mantık" mı? 27

Denklik, Esneme Payı 33

Farklı Bir Açıdan Bakmak 37

İnsanı Tanıma Kriteri 43

Kenarına Bak, Bezini Al; Anasına Bak, Kızını Al 55

Asık Suratlı Liseli Kız 65

Evlilik Kriterleri 69

Mutlu Aile'de Bireyler Eşinden Ne Bekler? 79

Dışı Seni, İçi Beni Yakar 87

Kimlerle Evlenilemez? 89

İnsan Niçin Evlenir? 99
Alev 103
Demir Tavında Dövülür 113
Âşık, Sevgilisinin Kusurunu Göremez 127
Beni Sevmek Zorunda 143
Allah (C.C.) ve Peygamber Sevgisi 149
Müfettiş, Flört ve Görücü 157
Bıçak Gibi Keskin Sözler 167
Burçlara Göre Eş Adayı 169
İnternetten Takip 173
İstihare 175
Dağına Göre Kar 177
Düğün 189
Kadının Çalışması 191
Hayatın İçinden 199
Her Şeyimiz "Gösteriş" Oldu 213

GİRİŞ

Kitaplarımda en çok üzerinde durduğum konulardan biri şudur: "Akıllı adam, bir düştüğü hataya bir daha düşmez. Ondan daha akıllı adam ise başkasının düştüğü hataya düşmez."

Birçok insan, şu hayat güzergâhında çok büyük çukurlara düşebiliyor. O çukurlar, bazılarının hayatını kâbusa çeviriyor, bazılarına da mezar oluyor. Akıllı insan, kendi güzergâhında önceden yürüyen insanların düştüğü çukurların yerlerini milim milim öğrenir, oradan gece de geçse hiçbir çukura düşmeden hedefine rahat bir şekilde ulaşır.

"Başkalarının hayatından ders alın. İnsan, bütün hataları kendisi yapacak kadar uzun yaşamıyor."
Tolstoy

Elinizdeki kitap, **evlilik güzergâhına çıkmak isteyenler için bir rehber niteliğinde. Otuz yıllık eğitim hayatımın, çukurlara düşenlerle yaptığım röportajların ve konuyla ilgili öğrendiğim her şeyin özetini bir buket çiçek gibi istifadenize sunuyorum. İnanıyorum ki, "İyi ki bu kitabı okumuşum." diyeceksiniz. Kitabın tamamını bilhassa kızların okumasını ısrarla tavsiye ederim.**

Elinizdeki kitabı, yayımlamadan önce değerli büyüğüm Vazi Mustafa KÜLAHİ, arkadaşım Müdür Mustafa GÜRSES ve meslektaşım Müdür Yardımcısı Mehmet Akif ÖZER okuyup değerlendirdi. Onların görüşleri doğrultusunda kitabı yeniden düzenledim. Kitapta emeği geçen herkese teşekkür ederim. Cenab-ı Allah, hepsinden razı olsun.

Konumuza, erkek arkadaşı tarafından kelime oyunu ile aldatılan bir genç kızın, akranlarına yazdığı mektubu paylaşarak başlamak istiyorum.

ÇIĞLIĞIMI DUYMAYAN KALMASIN

Bir gün önce, beni her gördüğünde, "Seni, çok ama çok seviyorum." diyen erkek arkadaşımın ihanetine uğradım. İntihar etmeyi kafama koymuşken canım kadar sevdiğim kız arkadaşımın tavsiyesi ile çok şükür bu düşünceden kurtuldum. Başkaları benim düştüğüm hataya düşmesin diye bu yazıyı yazmak zorunda kaldım. Şimdi, topluma açık bir internet kafeden adımı gizleyerek paylaşıyorum. Siz de sosyal medyada paylaşın ki benim gibi saf genç kızların hayalleri hoyrat ellerde parçalanmasın.

Şu anda sınıf öğretmenliği fakültesini bitirmeme bir hafta kaldı. Hayatımın en büyük yanlışını, beni sevdiğini söyleyen birine inanmakla yaptım. Hayatım hakkında kısa bilgi vermek istiyorum:

Ortaokul ve lise yıllarımdaki başarıyı, annem kadar sevdiğim ilkokul öğretmenime borçluyum. Aynı zamanda ahlakıyla, anne şefkatiyle hâlâ yolumu aydınlatmaya devam ediyor. Ben de aynı ilkokul öğretmenimin yolunu takip ederek nice insanların hayatında önemli bir iz bırakmak istiyordum. Bundan dolayı hayatta en büyük hayalim, minicik yavrulara ışık olmak, onları ana okulundan alıp dört yıl boyunca ilmek ilmek, nakış nakış dokuyup ortaokula göndermekti. Bunun için sınıf öğretmenliği fakültesini kazanmam gerekiyordu. Lisede okurken dahi rüyalarımı küçücük öğrencilerim süslüyordu. Onların bana tebessümle bakışlarını görür gibi, "Öğretmenim, öğretmenim," dediklerini duyar gibi oluyordum.

Bu duygularla çok ders çalıştım. Puanım daha yüksek fakülteleri tutmasına rağmen Anadolu'nun bir şehrinden İstanbul'a geldim. Okulun ilk ders gününde aynı benim gibi düşünen Beyza ile tanıştım. Samimiyetimiz her gün ilerledi. Beraber, güvenliği yüksek ve okula yakın küçük bir ev kiraladık. İlk üç yıl, sadece derslerimize yoğunlaştık. Amacımız, çevremizde parmakla gösterilen, diğer öğretmenlerden çok farklı birer öğretmen olmaktı. Bundan dolayı kitap fuarlarını takip ediyor, eğitimle ilgili bütün kitapları alıp okuyor, önemli yerlerin altlarını çiziyor hatta kitaplardan ajandamıza notlar alıyorduk. Aynı şekilde eğitimle ilgili bütün videoları izliyor, oradan da aldığımız bilgileri ajandamıza kaydediyorduk. Fakültemizin son sınıfının başında, İstanbul'u tanımak amacıyla karış karış gezmeye karar verdik. Sınıftan iki erkek arkadaş da bizim aramızdaki konuşmayı duymuşlar. Bize, "Biz de sizin gibi düşünüyorduk. İsterseniz beraber gezelim. Hem de birçok yere taksi tutarız. Hem daha rahat hem daha ekonomik olur. Zamandan da tasarruf etmiş oluruz." dediler. Bizim de işimize geldi ve gezmeye başladık.

Her hafta sonu, dört kişi bir taksi tutup İstanbul'un bilhassa tarihî mekanlarını gezmeye başladık. Erkek arkadaşın biri öne diğeri yanımıza binmek zorunda kaldı. Arkada üç kişi olunca fazla bir sorun olmadı. Kız arkadaşımla dördüncü hafta taksi durağına geldiğimizde, erkek arkadaşlarımızın yanında uzun boylu, kumral saçlı, mavi gözlü daha önce görmediğimiz bir erkek de vardı.

Sınıf arkadaşımızın biri, "Kızlar, özür diliyorum. Mimarlık son sınıfta okuyan ev arkadaşım. O da gelmek istedi. Kıramadım, sizin de beni kırmayacağınızı düşündüm." derken yabancı olan erkek araya girdi:

"Kızlar, aslında hata bende, arkadaşın size telefon açmasını istemedim. İstenilmiyorsam hemen geri dönebilirim ama gezinize renk katacağıma inanıyorum." dedi.

Alttan alınca biz de, "Madem buraya kadar gelmişsin. Dönmek olmaz. Hadi sen de gel." dedik.

Şoförün canı sıkıldı gibi oldu ama bir şey demedi. Arkaya dördümüz sıkıştık. O yabancı erkek, ister istemez bana dokunuyordu. Taksiye de binmiş olduk. Panorama1453'e gittik. Oraya yakın tarihî küçük camileri de ziyaret ettik. Bu arada o yabancı erkekle muhabbeti ilerlettik. Mardinli olduğunu, Mardin'in sıkıcı olduğunu, İstanbul'da müteahhitlik yapacağından bahsetti. En son durağa dönerken yine yanyana binmiştik fakat bendeki o ilk sıkılma kalmamıştı.

Sonraki haftalarda yine beraber birkaç yeri gezdik. Aradan iki ay kadar sonra ikinci dönemin ilk günlerinde telefonum çaldı. Telefonu açtığımda onun sesini duydum. O an, kalbimin daha farklı çarptığını hissettim.

Selam faslından sonra, "Gezdiğimiz yerler, aklımdan silinmeye başladı. Müsaitsen bir kafede gezilerin kritiğini yapalım. Gezdiklerimiz boşa gitmesin." dedi.

Konuya geziden girince, ilerisini hiç düşünmeden, "Tamam, olabilir." dedim.

Bir yerde buluşmaya karar verdik. Telefonu kapattıktan sonra kendi kendime şok odum. Ben ilk defa yabancı bir erkekle başbaşa buluşmaya söz vermiştim. İçim bir hoş oldu. Kendimi suçlu gibi hissettim. Ama içimden, 'Saçmalama, herkes lisedeyken hatta ortaokuldayken buluşuyor. Üstelik yabancı biri değil. Mimar, zengin, yakışıklı, okul da bitiyor. Kalbim de sanki bu arkadaşlığı onaylıyor gibi.' düşünceleri geçti.

Bu düşüncelerle kafeye gittim. Çayı çok sevdiğimi öğrenmişti. Üçer bardak çay içtik. Geziden daha çok, birbirimizin ailesinden, hobilerimizden, fobilerimizden bahsederek güzel vakit geçirdik. Kalkarken haftaya aynı saatte buluşmaya karar verdik. Hafta arası benden hoşlandığını söyledi. Ben cevap vermeyince, "Sükûtun ikrardan olduğunu bilenlerdenim." dedi.

Ben de, "Çokbilmiş." dedim.

Gülüşerek telefonu kapattık. Bir hafta sonra buluştuğumuzda elimi tutmak istedi. Şiddetle elimi çektiğimi görünce sebebini sordu. Ben de, "Kesinlikle nikâhsız bana dokunamazsın." dedim.

Bunu duyunca, "Kendi adıma çok sevindim, demek ki şimdiye kadar sana kimse dokunmadı. Yani sadece benim olacaksın." dedi. O an kızardığımı görünce, "Hiç merak etme. Benim arkadaşım var. İlahiyat son sınıf öğrencisi. Yarın sizin eve geliriz. Arkadaşın da şahit olur.

Nikâhlanmış oluruz. Sonra da düğün yaparız. O an şok olmuştum. Ne diyeceğimi bilemedim.

Kekeleyerek, "Ailemden izinsiz nasıl olur? Bu mümkün değil." dedim.

Gülerek, "Yahu kızım, 'Nikâhsız olmaz.' dedin. Sana imam buluyoruz yine yaranamıyoruz. Benim çok arkadaşım var. Dinî nikâh kıydırıyorlar. Günaha girmeden, harama bulaşmadan yakından tanışmış oluyorlar sonra da düğün yapıp mutlu bir yuva kurup hayata atılıyorlar. Biz de nikâhı kıyalım. Harama bulaşmamış olursun. Yarın arkadaşla geliyoruz." diyerek ayrıldı.

Eve gidince ev arkadaşıma durumu anlattım.

"Bu devirde kimseye güvenilmez. Tamam, mimar, yakışıklı, Mardin'in zengin ailelerinden ama!" dedi. Sözünü bitirip sustu.

"Ama'sı ne?" diye sorunca,

"Ne bileyim, ailenin haberi olmadan bir erkekle nikâhlanıyorsun. Bu iş içime sinmedi." dedi.

"Kız, evlenmiyorum ki sadece elimi tuttuğunda günah olmasın diye dinî nikâh kıyılacak. Resmî nikâh kıyılmayacak ki."

"İşte o daha kötü, resmî nikâh yok. Dinî nikâh var. Seni kendine bağlayacak. Neyse senin hayatın, iyi düşün!"

O gece hep bunları düşündüm. Ertesi gün akşamüzeri, ilahiyat son sınıf öğrencisi olduğunu tahmin ettiğim arkadaşıyla birlikte evimize geldiler. Hoşbeşten sonra arkadaşı nikâhımızı kıydı. Hatta

gelirken nikâh için tatlı da almış. Tatlımızı da yedik ama içimdeki garip bir sıkıntı, sürekli beni rahatsız etti. Sanki yanlış ve çıkmaz bir yola giriyormuşum gibi geliyordu. Ondan sonraki haftada kafede oturuken elimi tutmasına artık karışmıyordum. Benim de hoşuma gidiyordu ama kalbim sıkılıyordu. Âdeta tenim ile ruhum iki zıt kutuptu. Aradan bir hafta sonra bana "Çok güzel bir çay demledim. Sen çayı seversin, gel içelim." dedi. Aynı şekilde tenim ile ruhum savaşarak eve gittim. Maalesef tenimin esiri oldum ve beraber olduk.

Bana, "Zaten nikâhlıyız, sen benim eşimsin, helalimsin." diyordu ama ruhum hep yanlış yapıyorsun diyordu. Her hafta aynı saatte ayaklarım beni onun evine götürmesine engel olamıyordum. Âdeta iradem felç olmuştu.

En son dün, yine onun evine gittim. Konuşma arasında, "Düğünden önce mutlaka resmî nikâhın yapılmasını istiyorum." dedim.

Bana, "Mardin'de ve senin memleketinde çok görkemli düğün yaparız ancak resmî nikâhı yapmam mümkün değil." deyince ben âdeta şok oldum.

"Neden?" diye sesimi yükselttim. O an, hayatımın kâbus dolu cümlesini söyledi:

"Çünkü, babam beni liseden sonra memlekette amcamın kızı ile zorla evlendirmişti. Şu anda bir de kızım var. İkinci nikâhı da devlet kıymıyor. Kıysa sana da resmî nikâh kıydırırım."

Bu son sözleri duyduğumu zor hatırlıyorum. Bayılmışım, uyandığımda burnuma kolonya koklatıyordu. Hıçkıra hıçkıra ağlarken bir yandan, "Bana niye evli olduğunu söylemedin?" diye bağırıyordum. Verdiği cevap, insana cinnet geçirtecek bir cevaptı:

"Bana, 'Evli misin?' diye sormadın ki. Bizim oralarda adamın iki üç tane eşi oluyor. Sen de ikinci eşim olurdun. Amcamın kızı olan eşim memlekette olur, sen de burda olurdun."

Her sözü yüreğime hançer gibi saplandı. O an içimden, 'Eşini boşaması için ikna etmeye çalışayım. Boşar, benimle evlenir.' düşündüm fakat kendimi yuva bozan kötü bir kadın gibi hissettim. Küçük

kızın gözlerime bakarak, "Babamı bizden sen mi çaldın?" sorusunu duyar gibi oldum. En güzeli bu dünyadan ayrılmak olduğuna karar verdim ve, "Dünyamı zehir ettin. Senin de dünyan zehir olsun." diyerek kapıyı çarpıp çıktım.

Akşamüzeri evime dönerken içimden, 'Eve gideyim, aileme ve ev arkadaşıma birer mektup yazayım. Bir taksi kiralayıp boğaz köprüsünün tam ortasından aşağıya atlayayım.' düşünceleri geçti ve bunları uygulamaya karar verdim.

Evin kapısını açar açmaz Beyza, "Aman Allah'ım!!! Kız sana ne oldu? Sapsarı olmuşsun. Ölü gibi olmuşsun. Ne oldu kız sana? (Ölü kelimesini duyunca ruhum buz gibi oluverdi.) Beyza'ya hiç cevap vermedim. Gözümdeki yaşı fark etti "Çabuk söyle, bu ne hâl?" dedi.

Ağlayarak, "Hiçbir şey yok. Çok kötüyüm yalnız kalmak istiyorum." dedim.

Bu sefer bana sımsıkı sarıldı ve, "Yeminle söylüyorum, eğer derdini söylemezsen kendimi affetmem. Şu evi, dört yıldan beri beraber paylaşıyoruz. İkimiz sırdaşız. Bana söylemeyeceksin de kime derdini anlatacaksın?" dedi.

Ben de kimseyle paylaşmayacağına dair yemin ettirdikten sonra her şeyi anlattım. En son intihar edeceğimi duyunca, "Kızım, yaptığın pire uğruna yorgan yakmak. Tamam, çok büyük hata yaptın ama intihar etmen, birinci hatandan milyon kat daha büyük. Sen kötü bir kız olmadın. Duygularınla oynandı. Bunu sana yapan utansın. Düşünsene, sen ölmüş olacaksın; kocan olacak o şerefsiz de başka biriyle hayatının sefasını sürecek. Kızım, aklını başına topla. Tavşan dağa küsmüş, dağın haberi yok. Bir düşünsene senin ölüm haberini alan anneciğinin hâlini. Üstelik normal ölüm bile değil, dinimizin çok büyük günah saydığı bir şekilde, intihar ederek ölmüş olan kızının ölüm haberini almak, insanı öldürür. Annenin bu acıyı kaldıramayıp öldüğünü düşünsene!" deyince gözümün önüne o an tabutuma sarılan annemin fenalaşarak bayıldığı geldi.

Beyza'ya, "Evet haklısın, anneciğimin yüzünün dahi eğrilmesine dayanamıyorum. Onu bu kadar üzmeye hiç hakkım yok." diyerek intihar fikrinden vazgeçtim.

Beyza, bu kararımı duyunca çocuklar gibi sevinerek beni bir defa daha kucakladı. Onun kucaklaması bana ayrı bir mutluluk verdi. İyi ki can yoldaşım Beyza varmış, yoksa gazetelerde yarın, "Boğazdan atlayan genç kız, intihar etmeden önce mektup bırakmış." haberini okuyabilirdiniz. Genç kızlara sesleniyorum. Kesinlikle ama kesinlikle hiçbir erkeğe güvenmeyin. Kesinlikle ama kesinlikle ailenizden izinsiz "nikâh" kelimesini ağzınıza dahi almayın. Ben yandım ama siz yanmayın…

Yukarıdaki mektubun benzerlerine sürekli muhatap oluyoruz. Yazar Harun Serkan Aktaş'a gelen maillerden birkaçı:

"Arkadaşım, okuduğu üniversitedeki arkadaşından hamile kaldı."

"Şeytana uyup bir kızla beraber oldum. Nişanlımla da beraber olmuştum. İki kızın da umutlarını kırmak istemiyorum."

"Namazında niyazında, tesettürlü bir kızla arkadaş olduk. Evlenmeye karar verdik. Beraber olduk. Fakat babası kızını vermemek de ısrar ediyor." "…" "…." "…" (Bu mektupların devamını yazarın Youtube kanalından izleyebilirsiniz.)

Saf niyetlerle başlayan birçok arkadaşlıklar, belli bir zaman sonra evlilik sürecine giriyor. Her iki taraf da "Nasıl olsa evleneceğiz." deyip beraber oluyor. Sonra, aklın köşesinden dahi geçmeyen birçok problem çıkıyor ve ayrılmak zorunda kalıyorlar. Sonuç, hüsran oluyor. Bunlar, evlenmeden başa gelenler…

Bir de evlendikten sonra on binlerce çift eşinden ayrılıyor. Sadece şunu bilin, yeterli: TÜİK verilerine göre 2018'de 580 bin çift evlenmiş. 146 bin çift de ayrılmış. Yani her evlenen dört çiftten biri ayrılıyor. Bu ayrılanların tamamı mutlu olmak için, bir yastığa bir ömür boyu baş koymak için evlenmişti. Eşleriyle ilgili çok güzel hayalleri vardı. O hayallerle dahi mutlu oluyorlardı fakat hayaller suya

düştü. Hatta eski bekârlık hayatlarından çok daha kötü oldu. Hayatları evlilikle cennete dönecekken bir anda nasıl oldu da cehenneme dönüverdi? Neden ayrıldılar? Madem boşanacaktınız, o zaman niçin evlendiniz? Her ikisi de anlaşamayıp boşanacaklarını bilselerdi kesinlikle evlenmezlerdi. O zaman ilk başa gitmek lazım. Sözlenme döneminden önce, ince eleyip sık dokunarak eş seçilmiş olunsaydı, her yönden birbiriyle uyumlu eş adayı bulunsaydı "ayrılma" kelimesi dahi gündeme gelmezdi.

YOL ARKADAŞIMIZ

Peki, sözlenme döneminden önce nelere dikkat edeceğiz? Nasıl bir ruh tahlili yapacağız ki kendimize en yakın birini seçebilelim? Aynı dairede yıllarca beraber çalıştıktan sonra anlaşarak evleniyorlar ve kısa bir zaman sonra birbirlerine, "Yıllarca gerçek yüzünü nasıl gizleyebildin?" diye hakaret ederek boşanıyorlar.

Şunu aklımızın köşesinden hiç çıkarmayalım: Dünyadaki hiçbir insan, başka bir insanla ruh ikizi olamaz. Mutlaka bir yerde diğerinden farklı düşünecek, farklı algılayacaktır. (Bu konuya "Eşim Haklıymış" ve "Mutluluk Bakış Açımızda" adlı kitaplarımda fazlasıyla değindim. Oradan okuyabilirsiniz.)

Birkaç saatlik bile olsa yolculuğa çıkmadan önce, çıkacağımız yolun genel güzergâhı ve trafiği hakkında bilgi edinmeye çalışırız. Gideceğimiz yol hakkında önceden bilgi sahibi olursak yolculuk boyunca kafamız ve gönlümüz daha rahat olur.

Yolun genel durumunun çok iyi olduğunu öğrendik ve yolculuğa çıktık, ne var ki yolculuk esnasında yol arkadaşımızla aramız açıldı. Birbirimize ağza alınmayacak sözler söylemiş olsak o yolculuk nasıl geçer? Yolculuk boyunca her türlü konfora sahip olsak bile yanımızdaki arkadaşın yüzünü görmemek için bir an önce yolculuğun bitmesini isteriz. O kişiden ayrıldığımız anda derinden "ohhh" çekip rahatlarız.

Bir de bunun tam tersi olduğunu düşünelim: Yol güzergâhındaki trafik çok yoğun ve yol çok kötü olsa fakat yanımızdaki arkadaşımızın muhabbetine doyum olmasa, biz o muhabbetin devam etmesi için yolculuğun biraz daha uzamasını isteyebiliriz.

O zaman, şu hayat yolculuğumuzda çıkacağımız yolun özelliklerinden daha çok, yol arkadaşımızın özelliklerini öğrenmemiz gerekiyor çünkü yolculuk boyunca psikolojimizin iyi veya kötü olmasını belirleyen "yolun özellikleri" değil, "yol arkadaşımızın özellikleri"dir.

Öğretmenliğe, 1995'te Batman'ın Kozluk ilçesinde başladım. Bu yıllar terörün fazla olduğu yıllardı. Batman'a tayini çıkan 360 öğretmenin yarısı, terörden dolayı istifa ederek gitmediler. Böyle bir ortamda, askerlik görevini öğretmen olarak yapan bir arkadaşla tanıştım. O da benim gibi göreve yeni başlamıştı.

Arkadaş, terör tehlikesinden dolayı memleketinden eşini getirmeyi düşünmediğini söyledi. Ben de, "Bu gurbet ellerde can yoldaşın olur. Hem o hem sen daha rahat edersiniz." diyerek eşini getirmesini tavsiye ettim.

İleriki aylarda bana, "Davut Hoca, iyi ki eşimi getirmemi tavsiye etmişsin. Meslek lisesi öğrencileriyle uğraşmaktan neredeyse kafayı yiyeceğim, hiç olmazsa okuldan eve gelip eşimle dertleşince inan rahatlıyorum." diyerek bana teşekkür etti.

Yani yol güzergâhınızdaki şartlar iyi olmasa bile aynı düşüncede olduğunuz arkadaşınızla muhabbet ederken güzergâhın olumsuz tesirinden fazla etkilenmezsiniz.

Şu fani dünyadan ebedî bir yolculuğa devam ederken yol arkadaşımızı iyi seçemezsek hem dünyamız hem de ahiretimiz cehenneme dönebilir. İyi seçersek de her iki taraf da cennete dönebilir. Büyük âlim Ahmed bin Muhammed, arkadaş edinmenin şartlarını şu şekilde sıralıyor:

"Aile ilişkilerinin nasıl olduğunu bilmek.

Önceki dostlarıyla ilişkilerini bilmek.

Teşekkür edip etmediğini bilmek.

Maddi konulara aşırı düşkün olup olmadığını bilmek."

Sıradan bir arkadaş edinmek için bunların araştırılması isteniyorsa, hem dünyada hem ahirette beraber olmak istediğimiz eş adayımızı seçerken acaba hangi özelliklerini bilmemiz gerekiyor? Normal bir arkadaşın kötü çıkarsa onu bırakırsın, bir başkasıyla arkadaşlığını ilerletir, onunla dost olursun ama eşin kötü çıkarsa değiştirmek öyle kolay bir şey değil.

Atalarımız, yol arkadaşımızın iyi ya da kötü çıkmasını bakın ne kadar güzel özetlemiş:

"Eşin iyi çıkarsa düğün evine gitmene gerek yok, evine gir oyna, evinden çık oyna; eşin kötü çıkarsa ölü evine gitmene gerek yok, evine gir ağla, evinden çık ağla."

Aynı söz, çocuğun iyi ya da kötü çıkmasıyla da söylenilir. Çocuğu yetiştiren de anne baba olduğundan dolayısıyla her iki söz de eş adayını iyi seçmekle bağlantılıdır. İnsana, dünyadaki birçok şey çok çekici gelir. Bu dünya nimetlerine sahip olabilmek için ömrünü tüketir Peygamberimiz, **"Saliha kadından (salih erkekten) daha kıymetli bir dünya nimeti yoktur."** (İbn Mace, Nikâh, 5) buyurarak, "iyi bir eş"in en hayırlı nimet olduğunu bizlere açıklıyor.

Saliha ya da salih, "iyi ahlak sahibi olan"anlamına geliyor. İyi ahlak sahibi olan kişi, eşinin ahlakı kötü de olsa onunla anlaşabilir. Bir insanın mutlu ve mutsuz olması, eşiyle anlaşıp anlaşamamasına bağlı. Siyam ikizlerini duymuşsunuzdur, bir bedeni iki kişinin paylaşması. Bu iki kişi anlaşamazlarsa nasıl mutlu olabilirler? Anlaşamadıkları takdirde mutlu yaşamaları imkânsız gibi bir şey olur. Evlenenler de aynı bunlar gibidir. Bir hayatı, bir çatıyı paylaşmak için bir araya gelerek birbirlerinin diğer yarısı (eşi) olmuşlar ama her dakika tartışıp kavga ediyorlar. Bunların mutlu olması mümkün mü? Uzmanlara göre, evliliğinden dolayı mutsuz insanlar, boşananlardan çok daha fazla. Mutsuz evlilikler, sağlığı da olumsuz etkiliyor.

İç hastalıklar uzmanı Dr. Brian Baker, araştırmasının sonucunu Archives of İnternal Medicine dergisinde şu şekilde özetliyor:

"Mutsuz evlilikler sağlık için zararlıdır. Mutsuz evliliği olanların tansiyonu devamlı artar. Mutlu evliliği olanların ise devamlı düşer. Yani mutlu evliliğin sağlığı koruyucu bir rolü vardır. Mutsuz evliliği olanların kalbin sol karıncık duvarının kalınlığı arttığı görülmüştür. Bu, yüksek tansiyon belirtisidir. Aynı zamanda mutsuz evliliklerin şizofren, depresyon ve kalp hastalıkları ile bağlantısı vardır."

Bir insanın eşiyle arası soğuksa başta sağlığı ile, sonra hayatındaki her şeyle arası soğumuş demektir. Duygu ve düşüncesini bir yere odaklayamaz, sürekli aklı o huzursuzluktadır, eşinin kendisine takındığı tavrı düşünür çünkü insan, mutlu ve huzurlu olmak için evlenir. Yıllarca "Huzurumun Kaynağı-Mutluluk Pınarım" diyerek hayal kurduğu eşinden huzursuzluk gelmesi, bekârlık hayatını özlemle araması, insanı âdeta can evinden vurur. Eşinden dolayı huzursuz olan insan, başka konuları düşünemez. Kendini işine veremez.

İnsanın bu psikolojisini çok iyi bilen bir iş adamı, bir fabrikasına genel müdür atayacağı zaman, müdür adayını eşiyle birlikte yemeğe davet edermiş. Yemek yerken aralarındaki muhabbete dikkat eder, eğer eşiyle mutlu ise onu müdür yaparmış. Sabah eşiyle dargın ayrılan hangi insan, kendisini bir işe odaklayabilir? Müdür, emri altındakilere kötü davranır, öğretmen öğrencilere kızar, işçi işinde yanlış yapar…

Bir şirketinin başına getireceği müdürü arayan iş adamı, eşiyle arasının iyi olmadığını anladığı müdürü işe almaz. Sonra başka bir müdür adayını ailesiyle yemeğe davet eder. O ailenin de aralarındaki muhabbetin iyi olmadığını anlarsa başka bir aileyi yemeğe davet eder. Yani iş adamı, ailenin arasını düzeltmeye çalışmaz. Onun amacı, fabrikasını yükseltecek, bütün dikkatini işe verecek bir müdür bulmaktır.İş adamınaa göre huzurun kaynağı, insanın eşiyle anlaşabilmesi. Bunu öğrenmenin en güzel yolu da yemeğe davet edip aralarındaki muhabbetin derecesini öğrenmek.

Buna benzer farklı bir misal vermek istiyorum: Güvenliği iyi olan bir sitede daire arayan bir çift, tam istedikleri gibi bir daireye talip olurlar. Emlakçı, "Efendim, evin fiyatı uygun fakat bu sitede satılan daire sahiplerinin değişik bir prensipleri var. Daire sahipleri, evlerine talip olan ailelere bir yemek ısmarlayıp ondan sonra karar veriyorlar. Uygun görürseniz yarın akşam yedide karşı cadde üzerindeki restoranda buluşabiliriz." der. O saatte buluştuklarında dört aile, emlakçı ve ev sahibi yaşlı bir erkek vardır. Yemekten ayrılırken ev sahibi "Akşam olumlu ya da olumsuz, size telefon açılır." der.

Akşam olduğunda emlakçı o aileye telefon açıp, "Hayırlı olsun. Dün gelen dört ailenin biri site sakinlerinden bir psikolog bayandı. Diğer üçü de sizin gibi müşteriydi. Geçmiş yıllarda bu sitededeki dairelerden birinde, aile içi şiddet sürekli olduğundan huzursuz oluyorlarmış. Karı koca memur olan bu aile gidince çok rahatlamışlar. Bundan sonra huzurumuz bozulmasın diye, daireleri az aşağı fiyata fakat birbirleriyle iyi geçinen uyumlu çiftlere satmaya karar vermişler. Dünkü yemekte de üç çift arasında en uyumlu çift sizlermişsiniz. Yeni yuvanız hayırlı olsun." diyerek müjdeyi verir.

Uyumsuz çiftler, sadece kendi hayatlarını zehir etmiyorlar, site içerisindeki bütün insanların hayatlarını zehir ediyorlar. Hatta site dışındaki akrabalarının da hayatlarını zehir ediyorlar. Düşünsenize, evinize dinlenmek amacıyla gelmişsiniz. Tam huzurla çayınızı yudumlayacakken karşı daireden bir feryat. Çay bile insanın boğazınızda kalır. Hadi bir, iki, üç anladık. Her gün olursa ne yaparsınız? Atalarımız boşuna, "Ev alma, komşu al" dememiş.

Ev sahibi de olsa oradan taşınıp başka bir yere gidebilirsin. Çok daha iyi komşular karşına çıkabilir. Daha önceki evini unutup gidersin ama eşin kötü çıkarsa, ayrılsan bile unutmak kolay değil. Sürekli eski eşini ya da akrabalarını görebilirsin. Bir de ondan çocuğun varsa o daha zor.

O zaman, evlenmeden önce çok titiz olmak gerekir. Annemle evlilik-boşanma konusunu konuşurken bu kitabın neredeyse özeti niteliğinde olan şu cümleyi söyledi:

"Rahmetli babam, 'Ölünceye kadar beraber yaşayacak olduğun kişiyi, öğlen sıcağında çıra yakıp arayacaksın. Zenginliğine ve güzelliğine aldanmayacaksın. Sülalesini ve ailesini iyice araştırdıktan sonra evleneceksin.' sözünü çok söylerdi."

Dedemin 70 yıl önce söylemiş olduğu bu sözler, annemi çok etkilemiş ki hâlâ unutmamış ve bana aktarabiliyor. Tahminim, dedem de babasından ya da dedesinden duymuştur yani atasözü niteliğinde bir söz.

Dedemin, "Öğlen sıcağında çıra yakıp ara" sözünün üzerinde durmak lazım. Mersin'de yaz mevsiminde öğle sıcağında dışarıda durmak tehlikeli. Bir de üzerine çıra yakmak, adamı pişirir. Yani evleneceğin kızı ya da erkeği araştırma şartları çok zor da olsa, bu zor şartlara biraz dişini sık, sıcağa sabret. Sonra bir ömür boyu pişman olma, dünyada cehennem hayatı yaşama. Çok iyi araştır ki dünyadayken cenneti yaşamaya başla.

Eğer tam olarak araştırmadan evlenirsen, istediğin gibi çıkmazsa duygu ve düşüncelerini paylaşamazsın. Kendi yuvanda gurbet hayatı yaşamaya başlarsın. Peygamberimiz (s.a.v.), altı garip insanı sayarken altıncı olarak, **"Hâlinden durumundan anlamayan bir erkeğin yanında bulunan bir hanım gariptir. Hâlinden durumundan anlamayan hanımın yanında bulunan erkek gariptir."** buyurmuştur.

En rahat olacağımız evimizde bile garip durumuna düşmemek için eş adayımızın çevresini, içine karışacağımız aileyi iyi araştırmak gerekir. Yazılı ilk kitabımız olan Kutadgu Bilig'in yazarı Yusuf Has Hacip'in şu sözünü kulağımıza küpe yapalım:

"Uçan kuş bile eşini bilir ve sürüsünü bulur.
Sen insansın, içine karışacağın adamları iyi seç."

YOL ARKADAŞIMIZI SEÇERKEN

DAVUT CAN

Türkiye'de, evlenen her dört çiftten biri boşanıyor. Peki, hayatınızın en önemli kararı olan evlilik, mutluluğu garantilemek yerine neden hüsranla sonuçlanıyor?

Eğitimci-Yazar Davut Can, otuz yıllık tecrübesiyle mutsuz evliliklerin ve boşanmaların tek bir temel nedeni olduğunu söylüyor: **Yanlış Yol Arkadaşı Seçimi.**

Bu kitap, hayallerinizdeki aşkı değil hayatınızı cennete çevirecek doğru karakteri nasıl bulacağınızı öğretecek.

Unutmayın, yolun özellikleri değil yol arkadaşınızın özellikleri sizi mutlu eder. Hayatınızın en büyük kararını vermeden önce bu rehberi okuyun. Çünkü doğru bir seçim ömür boyu huzur demektir.

www.hayatyayinlari.com

9 786051 516080

twitter.com/hayatyayinlari
facebook.com/hayatyayinlari
intstagram.com/hayatyayinlari

Detaylı Bilgi İçin